

Annemieke Gerrist

Het volume van een logé

GEDICHTEN

2014
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Voor Mowaffk

TOESPRAAK VOOR DE MEDEMENS

De medemens, wat waren het er veel.
Stomverbaasd zag ik hen zitten, en zij deden alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Het was een donkere zaal waar zij, als uit eenzelfde blok marmer gehouwen, met hun ruggen naar mij toe zaten.

Ik bekeek de ruggen om te zien of er een ordening in was aangebracht. Na een tijdje leek het erop dat de medemens was ingedeeld volgens de richtlijnen van de mode:

Achterin zag ik de naakten.
Daarna kwamen er vellen en huiden.
Dan wol, katoen en linnen, en als laatste de synthetica.
Binnen deze stofonderscheiding was er een modieuze golfbeweging in de snit van de kostuums.

Ik probeerde een punt van herkenning te vinden, al was het maar één rug die mij bekend voorkwam. Mijn speurtocht werd bemoeilijkt door mijn slechte positie: je kunt veel aflezen aan ruggen, maar geen gezichten.
Bovendien was de belichting nogal zwak.
Toen ik nogmaals goed naar het publiek keek viel het mij op dat zij voornamelijk uit blanke huiden bestond. Kennelijk was dit een westerse aangelegenheid.

Vlak na het gesprek is het huis leeg
Ik kan niet bidden, wel naar het plafond kijken
De stem komt voort uit het diepste binnen van het lichaam zelf
De grond is zeker, ik was aan het slapen

Ik hou van kerken, parken, musea en zeeën omdat niemand erin thuis is
Valt dan alles weg, is het huis leeg, en heb je niks meer te zeggen
Een huis is een mengeling van wat er wordt verwacht en van wat er te zien is
In mijn huis is iemand die altijd klaar zit

Ik slaap met mijn gezicht omhoog, en als ik oud ben
ligt mijn gezicht nog steeds onder het plafond.
Ik val in slaap in het donker
In de hoeken van het huis verdwijnt het huis

Ik wil niet verdwijnen in een huis met veel uitzicht
Op het natte zand liggen kleren, naast de zee die zich terugtrekt
Ik heb mijn kleren uitgedaan, de zee is warm
Boven mijn hoofd wonen meeuwen
Met elke slag duw ik de zee naar achteren, de zee die in mijn armen past

We reden in een auto, we gingen naar Duitsland
Op het feest was een meisje die de knappe blonde Nikita speelde,
met bruine dunne benen en twee pistolen
Een ander meisje sprong daaropvolgend woedend op, gilte,
sprong tegen Nikita op, schudde haar lichaam tegen Nikita aan,
ontvreemde de pistolen en legde deze op de grote vensterbank buiten,
in de sneeuw

Ik liep door een straat die ik vaag kende met muziek op mijn hoofd
Belandde in de rosse buurt en botste daar tegen de man van een vriendin op
'Jij ook hier?' vroeg ik om ons niet ongerust te maken, en liep regelrecht een
pand binnen

Een man kwam uit een kamer, een vrouw liep weg
Ik stond voor een vrouw met kloppend hart, bang dat iemand mij zou betrappen

Ze stak een sigaret op, bekeek mijn borsten
Ze droeg heel veel make-up zodat zij vanuit een verre verte
op haar best te zien zou zijn

Een brandalarm maakte een einde aan onze ontmoeting
Mannen vluchtten zenuwachtig, vrouwen staken dunne sigaretten op, sloegen
badjassen om zich heen
Men vluchtte, of zocht het vuur dat boven de huizen zou komen

Aan het diner van de lagerschoolreünie vertelt de vrouw
dat ze de bijbel anders leest dan haar ouders,
want in de bijbel staat niet geschreven hoe je de bijbel moet lezen

‘Jullie waren vegetarisch, zijn jullie dat nog steeds?’

Mijn vader stond vroeger te wachten tot mijn lessen klaar waren,
en maakte een foto van het lege klaslokaal
Als ik in de klas zat dacht ik aan de foto waar mijn vader thuis naar keek

De vrouw tekende een heuvel en een gewoon konijn,
omdat ze de paashaas niet mocht tekenen van haar moeder

‘En hier woont god,’ wees ze toen, naar een hol van viltstift

Amsterdam, december 2007

In de stad liepen mensen met me mee van stoep naar stoep naar stoep.

Ik keek naar mezelf: ik was de stad zelf en de mensen ook.

Ten einde raad kocht ik een bos bloemen. De bloemenstal was verlicht, de straat donker en de verkoper die vroeg 'voor wie zijn de bloemen' sloeg de bloemen stuk op mijn hoofd.

Toen ik thuiskwam van dit bizarre voorval herinnerde ik me hetzelfde verhaal van een andere dichter die op de fiets in paniek was afgestapt bij een bloemenstalletje en die precies hetzelfde was overkomen.

Bij toeval had zij de man met zijn vriendin op straat ontmoet
Ze stelde de man en de vriendin gerust en zei dat de lessen van de man
zo goed waren dat zij er nu, ter plekke, om moest lachen
en de vriendin van de man lachte ook mee, zo goed als de lessen waren
en de man lachte ten slotte ook mee, zo goed als hij de lessen gaf

Een ontmoeting met Madame Bovary

‘Ik denk dat we gemaakt zijn voor iemand anders,’
zei de vrouw die tegenover mij kwam zitten en ik vroeg haar wat ze daarmee
bedoelde. Ze gaf geen antwoord
‘Voor wie bent u gemaakt?’ vroeg ik
‘Voor een man,’ zei ze, ‘en u?’

Ik ontmoette madame Bovary op een druilerige dag. Ze droeg zwarte kleren,
die me een zwaar gevoel gaven. Alles aan haar verschijning was tegenstrijdig:
haar zwarte kleren en haar witte huid
haar donkere blik en de lichtblauwe ogen
haar kleine lichaam en haar grote uitstraling
Ze was een vrouw waar je naar bleef kijken
Al haar bewegingen waren een aantal seconden trager dan bij de meeste mensen

‘Wie is die man voor wie u bent gemaakt?’ vroeg ik
‘Maar voor wie bent u dan gemaakt?’ vroeg madame Bovary nogmaals

‘Mijn ouders wilden zien hoe zij samen eruit zouden zien. Ze hebben dat twee
keer geprobeerd. Ik lijk in geen geval op mijn zus, die ook net zo goed mijn
vader en moeder in één is. Ik vind dat heel vreemd’
‘Ik ook,’ bekende Bovary. En ze vertelde:
‘Ik ben ook gemaakt voor iemand, die iemand wilde maken die op hem leek
Madame Bovary, c’est moi, heeft hij gezegd’

‘Vindt u dat u op hem lijkt?’ vroeg ik aan madame Bovary
‘Hij heeft een snor en is een man, ik ben een vrouw met borsten, in wat moet ik
op hem lijken?’
‘Zijn gedrag misschien?’
‘Ik hoef enkel over mijzelf te spreken en ik beschrijf hem,’ zei madame Bovary
‘Ik ben het juiste woord, le mot juste. Ik houd mijzelf in stand met de verlangens
van de ander die op mij wil lijken’
‘Vertel’

‘Wat ik heb is niet goed genoeg. Ik weet niet of dat wat ik heb in mijn leven niet goed voor mij is, of dat ik geen genoegen neem met dat wat mij is gegeven. Of dat het daadwerkelijk zo is dat het in de wereld waar ik op dat moment niet aanwezig ben veel beter geschikt is om te leven voor mij
Ik denk dat laatste, eigenlijk. Ik hou mezelf in stand met mijn eigen verlangens, ook’
Ze keek op de klok

‘Heeft u haast?’ vroeg ik, klaar om mijn verhaal te vertellen
‘Eigenlijk wel,’ zei ze, ‘ik heb een afspraak. Hij heeft zelfs zijn eigen personeel heb ik gehoord’
‘Veel plezier,’ zei ik, maar ze was al weg

*Naar aanleiding van een krantenartikel
'De vlag op de maan is omgevallen'*

De man die op de maan de vlag had geplant,
leest vandaag in de krant dat de vlag is omgevallen
Op aarde staan zijn grote maanschoenen in een museum
ze hebben het maanstof nog in de naden

Toen hij klein was droomde hij van blote voeten in groen gras
Sinds hij op de maan is geweest heeft hij het altijd koud

Zijn huwelijk begon met auto's die luid toeterend door de straten reden
Hij zat in de voorste auto
Iemand met een gitaar voor zijn buik zong een lied over een man op de maan
Hij stak wat sla in zijn mond
Zijn vrouw vroeg wat ze die avond aan moest trekken, want ze hield niet van wit
Dat deed haar weer denken aan de maan

In de avond had hij het koud, toen de maan scheen op zijn lakschoenen en hij
danste met zijn vrouw in zijn armen

'Ik heb een mooie jas aan,' zei de man die net een ei had gegeten
Hij stak zijn hand in zijn zak en haalde er een schoen uit
Laat me niet wachten, o nee, laat me niet wachten

Rachel heeft een roze panty aan, er ligt een blonde dokter op de vloer
'Ik zie de donkere nacht niet,' zegt de regisseur van achter de camera

Rachel en haar kleine hond kijken ons geruststellend aan
De blonde dokter schuift op zijn buik over een streep tape naar hen toe

'Zet de mens in,' zegt de regisseur van achter de camera,
'zet de mens in zingend,
want nu ik hier ben is er buiten niemand meer'

'Ik spreek drie talen, poets mijn schoenen, heb studiolicht in mijn gezicht
Ik ben de regisseur van mijn organisatie
Wij verkopen dingen als lampen en broeken
Wij bukken als een olifant eerst door onze voorpoten
en zitten op een stoel die piept. Als wij een deur openhouden,
houden wij een handvat vast

Als ik Frans spreek kom ik uit Frankrijk
Spreek ik Amerikaans kom ik uit Amerika
Mijn armen zwaaien mee met het ritme
Mijn benen lopen de andere kant op'

Richie staat naast het licht met een rode jojo, vermomd als levenskunstenaar

‘Zeker nu het licht zo is,’ zegt de regisseur,
‘Zeker nu het licht, wild, en springend is.’

Richie hield gedurende de hele dag secondelang zijn adem in
– bang voor zijn adem
en denderde als een trein door het dorre land

Tegen zeven uur was hij moe en dorstig, en begon ademend te drinken,
grote happen lucht en Spa

Hij kneep zijn vrouw even in haar tepels (zij stond klaar)
verder niks bijzonders ’s avonds
Van zijn tweede leven stelde hij zich meer voor en leefde er ook naar

‘Deze boekverfilming gaat in wezen over die vrouw met haar gitaar,’
wijst de schrijver de regisseur aan

De schrijver vertelt hoe hij vroeger kleurplaten over god heeft ingekleurd en hoe
dit hem gevormd heeft

‘Doe ermee wat je wilt,’ zegt de schrijver, ‘maar kijk eens naar haar rok, en wat
zich daar allemaal onder verschuilt.’

De acteur die de hoofdrol moet spelen doet zijn best zich in te leven in de
schrijver, en kijkt met de regisseur mee, naar de vrouw

‘Hij heeft beslist iets Jezusachtigs, die schrijver, ik zou hem graag willen volgen,’
zegt de regisseur van de boekverfilming